

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2011 M. I KETV.**

Vilnius, 2011

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
faks. +370 5 2135270.
El.p. info@regula.lt
www.regula.lt

2011 m. birželis

Turinys

1. Gamtinių dujų importas.....	5
1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai.....	5
1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis.....	5
2. Gamtinių dujų transportavimas magistraliniu tinklu.....	8
2.1. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos dalyviai.....	8
2.2. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos apimtis.....	8
2.3. Investicijos.....	9
3. Gamtinių dujų skirstymas.....	10
3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai.....	10
3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis.....	10
3.3. Investicijos.....	11
4. Gamtinių dujų tiekimo rinka.....	12
4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai.....	12
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	12
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	13
4.4. Investicijos.....	15

ĮVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija parengė 2011 m. I ketv. gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas apie gamtinių dujų importą, vartojimą bei transportavimą dujotiekiais, rinkos dalyvių užimamos atitinkamos rinkos dalys, vidutinės gamtinių dujų importo kainos į Lietuvą bei investicijos į gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sektorius.

Esminiai įvykiai 2011 m. I ketv.:

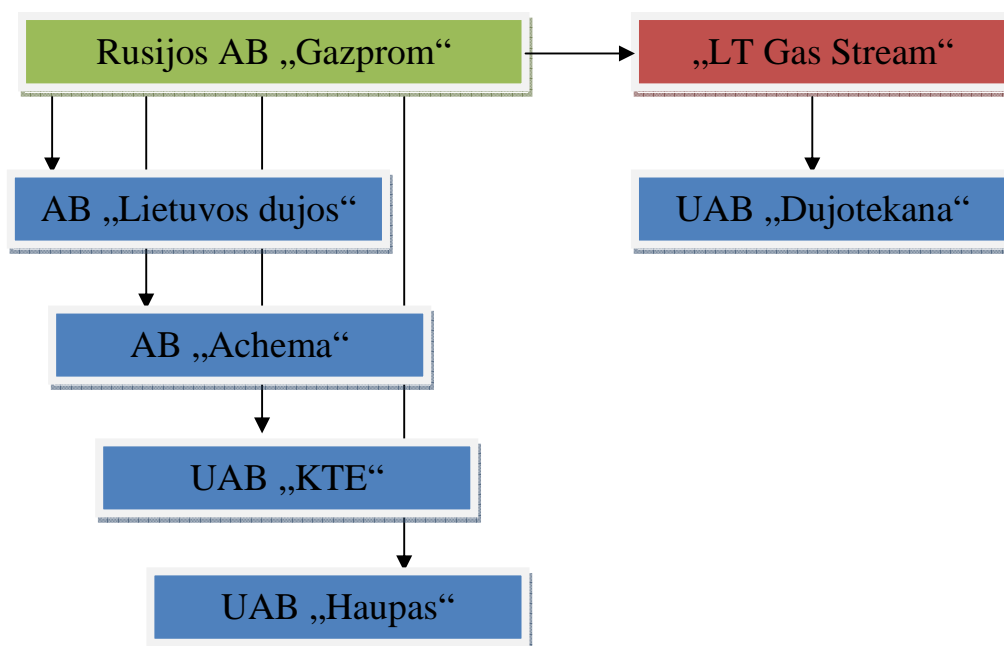
- Importo rinka 2011 m. I ketv. sudarė 1181 mln. m³ gamtinių dujų, palyginus su 2010 I ketv., sumažėjo 3,2 proc. Vertine išraiška išlaidos importuojamoms dujoms (nevertinant AB „Achema“ importo išlaidų) sumažėjo nuo 818 iki 750 mln. Lt., t. y. 8,3 proc.
- Alternatyvių kurio rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio (0,1) kaina (JAV dol.) 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., padidėjo nuo 8 proc. iki 26 proc., todėl vidutinė importuojamų dujų kaina 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., vidutiniškai išaugo 14 proc. – nuo 805,6 iki 917,9 Lt už tūkst. m³
- Perdavimo sistema transportuota 2011 m. I ketv. 1750,6 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv., transportavimas išaugo 4,18 proc. Bendrą perdavimo vamzdynų transportuotą dujų kiekį sąlygojo 27 proc. padidėjęs tranzitu transportuojamas dujų kiekis – nuo 467 iki 593 mln. m³ dujų.
- Perdavimo veiklos pajamos 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., sumažėjo nuo 41,9 iki 40,4 mln. Lt arba 3,6 proc. Investicijos į perdavimo infrastruktūrą 2011 m. I ketv. sudarė 1,034 mln. Lt arba 95 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv.
- Skirstymo veikloje veikė 6 aktyvūs rinkos dalyviai. Didžiausią rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“ – 97,3 proc. 2011 m. I ketv. paskirstyta 454,7 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 6,34 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv.
- Skirstymo veiklos pajamos 2011 m. I ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, sumažėjo 10,2 proc. – nuo 79,3 iki 71,3 mln. Lt. Investicijos į skirstymo infrastruktūrą 2011 m. I ketv. sudarė 4,33 mln. Lt, t. y. 7,5 proc. mažiau.
- Tiekimo veikloje 2011 m. I ketv. licencijas veiklai vykdyti turėjo 13 subjektų, iš kurių 8 buvo aktyvūs.
- Prekyba didmeninėje gamtinių dujų rinkoje yra nežymi – 2011 m. I ketv. parduota 2,97 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv., parduota 15,1 proc. mažiau. Vertine išraiška pardavimai sudarė 3,317 mln. Lt arba 1 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv.
- Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2011 m. I ketv. parduota 676,4 mln. m³ dujų arba 24 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv.
- Mažmeninės tiekimo rinkos pajamos 2011 m. I ketv. sumažėjo nuo 755,3 iki 657,2 mln. Lt, t. y. 13 proc. Investicijos tiekimo veikloje 2011 m. sudarė 13 tūkst. Lt arba 24 proc. daugiau nei 2010 m. I ketv.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų importo rinkoje 2011 m. I ketv. veikė tie patys dalyviai kaip ir 2010 m. I ketv., t. y. AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, AB „Achema“, UAB Kauno termofikacijos elektrinė, UAB „Haupas“. Dujos į Lietuvą buvo importuojamos iš vienintelio išorinio dujų tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ importuojamas dujas pirkė ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“, o per tarpininką – „LT Gas Stream“ (1 pav.).

1 pav. **Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai**

Šaltinis: Komisija

1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis

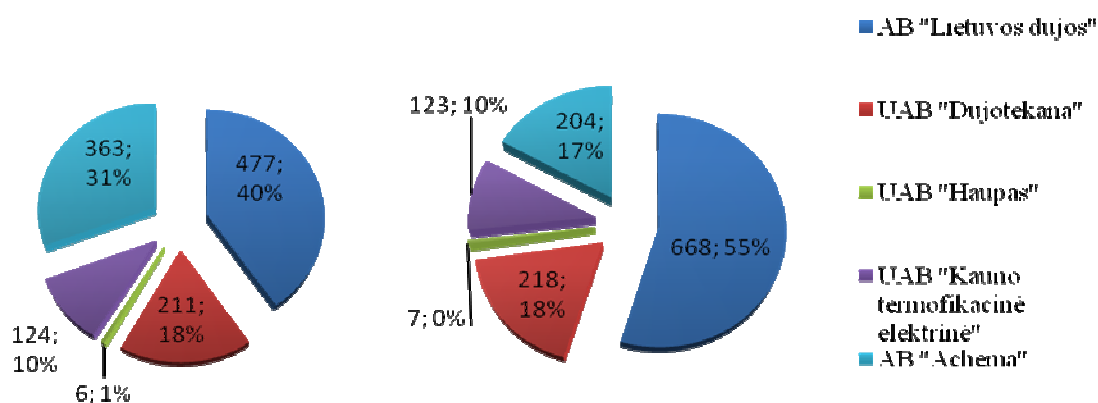
2011 m. I ketv. į Lietuvą buvo importuota 1181 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv., importuotas dujų kiekis sumažėjo 3,2 proc. (1 lentelė). AB „Lietuvos dujos“ importuojamų dujų kiekis sumažėjo 191 mln. m³, t. y. 29 proc. Tuo tarpu AB „Achema“ importuojamų dujų kiekis padidėjo 159 mln. m³ dujų, t. y. 78 proc.

1 lentelė. Į Lietuvą importuojami gamtinių dujų kiekiai 2011 m. I ketv.

Importuotojas	2011 m. I ketv.	2010 m. I ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	477	668	-28,6
UAB „Dujotekana“	211	218	-3,2
UAB „Haupas“	6	7	-14,3
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	124	123	0,8
AB „Achema“	363	204	77,9
Iš viso:	1.181	1.220	-3,2

Struktūriniu požiūriu, didžiausią gamtinių dujų importo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“ (2 pav.). 2011 m. I ketv. labai pasikeitė AB „Lietuvos dujos“ ir AB „Achema“ užimamos importo rinkos dalys. Kitų dujų įmonių importuojami gamtinių dujų kiekiai iš esmės nesikeitė, o užimama importo rinkos dalis išliko panašiam lygyje.

2 pav. Gamtinių dujų importuotojų 2011 m. I ketv. ir 2010 m. I ketv. užimamos rinkos dalys

Šaltinis: Komisija

Gamtinių dujų importas vertine išraiška pateikiamas 2 lentelėje. AB „Lietuvos dujos“ importo sąnaudos 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., sumažėjo 19 proc. Iš esmės mažėjimas sąlygotas 29 proc. sumažėjusio dujų importuojamo kiekio. Daugiausiai importo sąnaudos didėjo UAB Kauno termofikacijos elektrinės – 15 proc. UAB „Dujotekana“ sąnaudos dujų importui padidėjo 9,6 proc. – nuo 177,2 iki 194,2 mln. Lt.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*

Importuotojas	2011 I ketv.	2010 I ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	435.988	535.644	-18,6
UAB „Dujotekana“	194.170	177.179	9,6
UAB „Haupas“	6.554	6.608	-0,8
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	113.167	98.329	15,1
Iš viso:	749.879	817.760	-8,3

*- nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

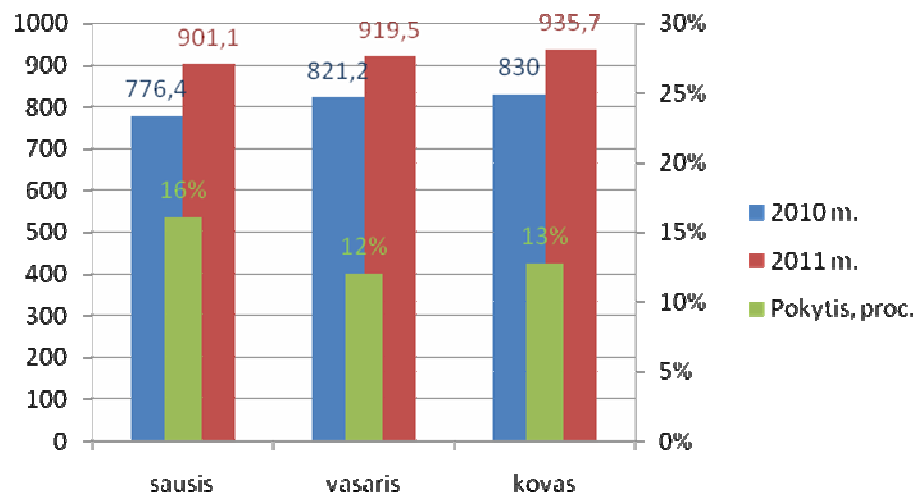
Gamtinių dujų importo rinkos dydį sąlygoja gamtinių dujų importo kaina. Gamtinių dujų importo kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. 3 lentelėje pateikiamas 1 proc. sieringumo mazuto, gazolio 6 mėn. vidutinės kainos palyginimas bei valiutų kurios santykio palyginimas. Kiekvienos dienos naftos produktų kainų bei valiutų kurso svyravimai ir reikšmės skelbiami Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt → kuro kainos.

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto, gazolio 6 mėn. kainos 2011 I ketv. – 2010 m. I ketv. palyginimas, JAV dol/toną bei valiutų kurso santykio palyginimas

<u>Gamtinių dujų importo kainos veiksnys</u>	<u>Kaina, JAV dol./t</u>	<u>Kaina, JAV dol./t</u>	<u>Mėnesio kainos pokytis, proc.</u>
1 proc. sieringumo mazutas	<u>2010 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	429	468	9,1
	<u>2010 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	443	478	7,9
	<u>2010 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	445	497	11,7
Gazolis	<u>2010 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	581	689	18,6
	<u>2010 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	597	717	20,1
	<u>2010 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	599	754	25,9
Lt/JAV	<u>2010 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	2,4723	2,5218	2,0
	<u>2010 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	2,5444	2,4959	-1,9
	<u>2010 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	2,5616	2,4304	-5,1

Kaip matyti iš pateiktos informacijos, 1 proc. sieringumo mazuto kaina 2011 m. I ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 8 - 11 proc., gazolis 19 - 26 proc. Valiutų kurso santykis išliko panašiam lygyje. Būtent alternatyvių kuro rūšių kainų didėjimo veiksnys sąlygojo tai, kad **vidutinė importuojamų gamtinių dujų kaina 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., vidutiniškai padidėjo 14 proc. – nuo 805,6 iki 917,9 Lt už tūkst. m³ (3 pav.)**

3 pav. Gamtinių dujų vidutinės importo kainos 2011 m. I ketv. – 2010 m. I ketv. palyginimas, Lt už tūkst. m³

Šaltinis: Komisija

2. GAMTINIŲ DUJŲ TRANSPORTAS MAGISTRALINIŲ TINKLU

2.1. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos dalyviai

Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinką sudaro du segmentai. Gamtinių perdavimo rinkoje veikia vienintelė AB „Lietuvos dujos“. Komisija yra išdavusi šiai įmonei licenciją vykdyti perdavimo veiklą 2001 m. gruodžio mėn. Tranzito veikla nelicencijuojama, ją vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2011 m. I ketv. transportavo 1750,6 mln. m³ gamtinių dujų, iš jų: buitiniams vartotojams – 78,5 mln. m³, o nebutiniams – 1078,9 mln. m³, tranzitu – 593,1 mln. m³ dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv., transportuota 70,1 mln. m³ dujų daugiau, t. y. 4,2 proc. (4 lentelė).

Gamtinių dujų transportavimo perdavimo sistemos struktūroje tranzitas sudaro 34 proc. iš viso transportuoto dujų kiekio. 2010 m. I ketv. tranzito dalis transportavimo perdavimo sistema sudarė 28 proc. Atsižvelgiant į tai, matyti, kad tranzito dalis struktūroje nuolat didėja: 2011 m. I ketv. tranzitu transportuota 2,7 karto daugiau nei 2004 m. I ketv. (4 pav.).

Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2011 m. I ketv., palyginus su 2010 m. I ketv., sumažėjo 56 mln. m³ dujų arba 4,6 proc. Buitiniai vartotojai perdavimo veikloje užima 6,7 proc. transportuoto dujų kiekio. Šių vartotojų vartojimas 2011 m. I ketv., palyginus su praeitų metų atitinkamu laikotarpiu, sumažėjo 2,5 mln. m³ dujų arba 3,1 proc. Nebutinių vartotojų segmento dalis perdavime sudaro 93,2 proc. Šių vartotojų transportuotas dujų kiekis perdavimo sistema 2011 m. I ketv. sumažėjo 53,3 mln. m³ dujų arba 4,7 proc.

4 lentelė. **Gamtinių dujų perdavimo kiekių palyginimas, tūkst. m³**

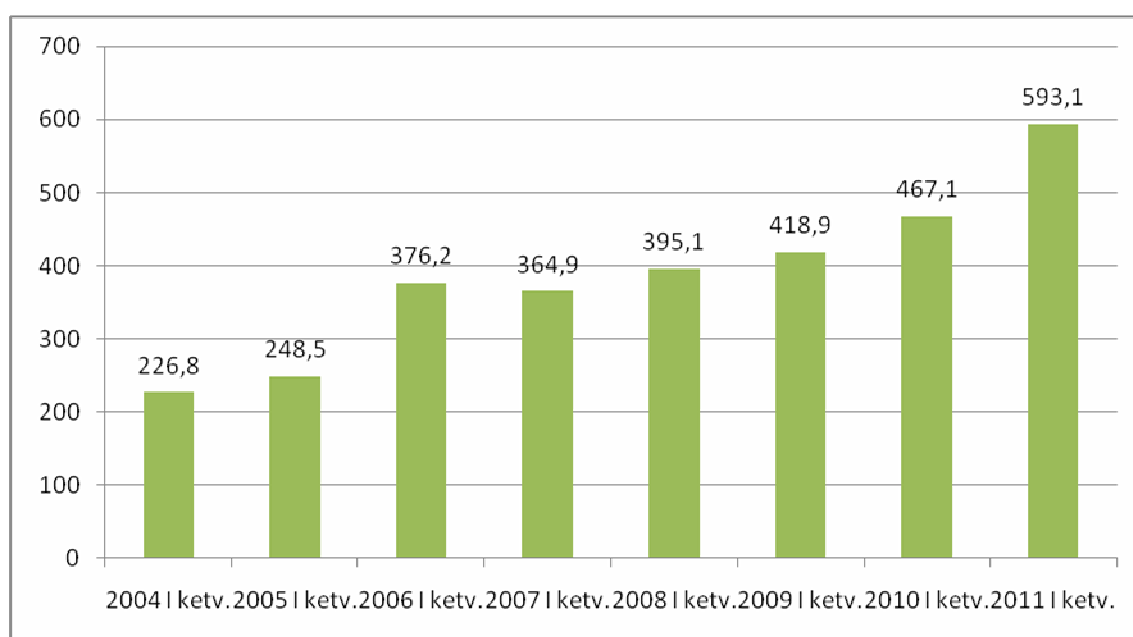
Perdavimas	2010 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
Transportavimas (iš viso):	1.680.378	1.750.551	70.173	4.18
<i>Perdavimas LT vartotojams:</i>				
Buitiniams vartotojams	81.053	78.526	-2.527	-3,1%
Nebutiniams vartotojams	1.132.232	1.078.920	-53.312	-4,7%
<i>Tranzitas</i>	467.093	593.105	126.012	26,98%

Vertine išraiška perdavimo veiklos pajamų palyginimas pateiktas 5 lentelėje. Iš viso pajamos Lietuvos vartotojų transportavimo perdavimo sistema 2011 m. I ketv. sudarė 40,4 mln. Lt, t. y. 3,6 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv. Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo nebutiniams Lietuvos vartotojams 2011 m. I ketv. struktūroje sudarė 93 proc. (sumažėjimas 1 procentiniu punktu). Šių pajamų (perdavimas nebutiniams vartotojams) apimtis per metus sumažėjo 4,7 proc. ir sudarė 37,65 mln. Lt.

5 lentelė. **Perdavimo veiklos pajamų palyginimas***, tūkst. Lt.

Perdavimas	2010 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniams vartotojams	2.423	2.789	366	15,1
Nebuitiniams vartotojams	39.518	37.647	-1.871	-4,7
Iš jų: pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	3.455	2.479	-976	-28,2
Iš viso	41.941	40.436	-1.505	-3,6

*- nevertinant tranzito transportavimo perdavimo sistema pajamų.

4 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika 2004–2011 m. I ketv., mln. m³**

Šaltinis: Komisija

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ investicijos į transporto magistraliniu tinklu veiklą 2011 m. I ketv. sudarė 1,034 mln. Lt. Palyginus su 2010 m. I ketv. atliktomis investicijomis, jos yra 19,305 mln. Lt mažesnės (6 lentelė). 2010 m. investicijų dydis iš esmės buvo sąlygotas investicijų į Jauniūnų kompresorinę stotį.

6 lentelė. **Investicijų į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą dinamika, tūkst. Lt**

	2011 m. I ketv.	2010 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. Lt
Investicijos, tūkst. Lt	1.034,0	20.339,0	-19.305,0
Pokytis, proc.	- 95 proc.		

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų skirstymo veiklai 2011 m. I ketv., kaip ir 2010 m. I ketv., vykdyti Komisija yra išdavusi 6 skirstymo licencijas. Visos skirstymo įmonės minėtu laikotarpiu buvo aktyvios, t. y. vykdė skirstymo veiklą. Licencijų turėtojai pateikiami 7 lentelėje.

7 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo licencijos turėtojai**

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis

2011 m. I ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 454,7 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv. transportuotu skirstymo sistema dujų kiekiu (485,5 mln. m³), skirstymo rinka sumažėjo 6,34 proc.

Buitiniams vartotojams 2011 m. I ketv. transportuota 17 proc. arba 78,6 mln. m³ gamtinių dujų paskirstyto kiekio. Palyginus su 2010 m. I ketv., šis kiekis sumažėjo 2,5 mln. m³ dujų arba 3,1 proc. Atitinkamai nebutiniams vartotojams 2011 m. I ketv. paskirstyta 83 proc. arba 376,1 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. I ketv., paskirstytas kiekis sumažėjo 28,3 mln. m³ dujų arba 7 proc.

Pajamos iš skirstymo veiklos 2011 m. I ketv. sudarė 71,3 mln. Lt., t. y. 8,1 mln. Lt arba 10,2 proc. mažiau negu 2010 m. I ketv. Pajamos iš skirstymo buitinių vartotojų poreikiams 2011 m. I ketv. sumažėjo 10,5 proc. ir sudarė 23 mln. Lt. Pajamos iš skirstymo nebutinių vartotojų poreikiams sumažėjo 10 proc. ir sudarė 48,2 mln. Lt.

Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra 2011 m. I ketv. iš esmės liko nepakitusi. Didžiausią gamtinių dujų skirstymo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė 2011 m. I ketv. paskirstė 442,6 mln. m³ dujų, t. y. 97,3 proc. iš viso Lietuvoje paskirstyto gamtinių dujų kiekio vartotojams (8 lentelė).

8 lentelė. **Gamtinių dujų paskirstyto dujų kiekio palyginimas, tūkst. m³**

Skirstymo įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
	2010 m.	2011 m.	%	2010 m.	2011 m.	%	2010 m.	2011 m.	%
AB „Lietuvos dujos“	469.271	442.589	-5,7%	81.053	78.526	-3,1%	388.218	364.063	-6,2%
UAB „Intergas“	13.032	9.344	-28,3%	27	35	29,6%	13.005	9.309	-28,4%
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2.201	1.869	-15,1%	3	3	0,0%	2.198	1.866	-15,1%
UAB „Druskininkų dujos“	94	96	2,1%	37	42	13,5%	57	54	-5,3%
AB agrofirma „Josvainiai“	906	838	-7,5%	24	25	4,2%	882	813	-7,8%
Iš viso:	485.502	454.734	-6,3%	81.143	78.630	-3,1%	404.359	376.104	-7,0%

3.3. Gamtinių dujų skirstymo rinkos investicijos

Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai 2011 m. I ketv. į gamtinių dujų skirstymo veiklą investavo 4,33 mln. Lt. arba 7,4 proc. mažiau, palyginus su 2010 m. I ketv. 2011 m. I ketv. dujų skirstymo įmonės nutiesė 4,02 km skirstomojo dujotiekio bei prijungė 161 naują vartotoją (9 lentelė).

9 lentelė. **Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas**

Investicijos	Mato vnt.	2010 m. I ketv.	2011 m. I ketv.
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	1.379,0	1.004,0
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	3.286,0	3.326,0
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	10,5	0,2
Iš viso	tūkst. Lt	4.675,5	4.330,2
Nutiestas dujotiekių ilgis			
AB „Lietuvos dujos“	km	2,7	3,8
AB agrofirma „Josvainiai“	km		0,216
Iš viso	km	2,7	4,016
Prijungta naujų vartotojų			
AB „Lietuvos dujos“	vart.	101	152
AB agrofirma „Josvainiai“	vart.		5
UAB „Druskininkų dujos“	vart.		2
UAB „Intergas“	vart.		2
Iš viso	vart.	101	161

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai

2011 m. I ketv. gamtinių dujų tiekimo licenciją, Komisijos sprendimu turėjo 13 gamtinių dujų tiekimo įmonių. Tačiau 5 iš jų nevykdė gamtinių dujų tiekimo veiklos (10 lentelė). Likę rinkos dalyviai gamtines dujas tiekė vartotojams ir dujų įmonėms didmeninėje ir (arba) mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkose.

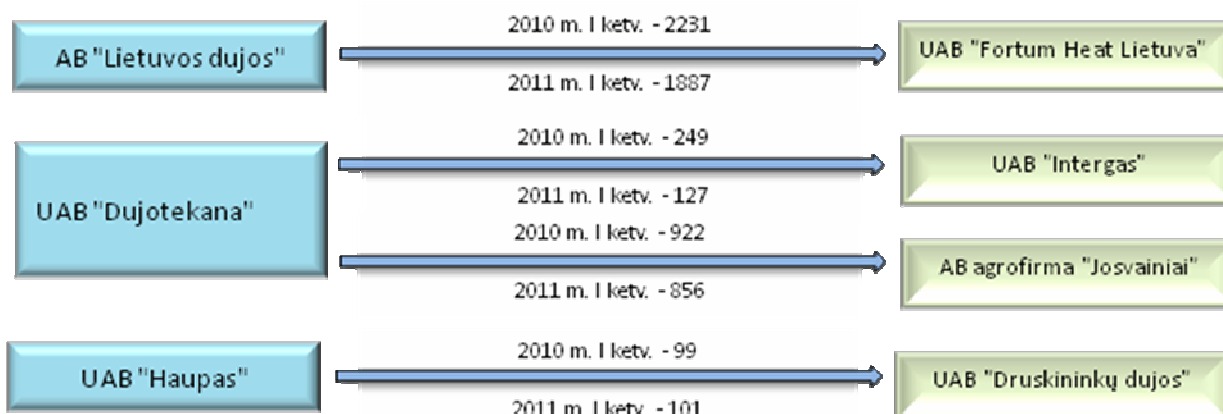
10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Informacija apie veiklos vykdymą 2011 m. I ketv.
1.	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3.	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4.	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5.	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6.	AB „Achema“	Vykdė
7.	UAB „Intergas“	Vykdė
8.	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9.	UAB „Haupas“	Vykdė
10.	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13.	UAB „Imlitex“	Nevykdė

4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

Didmeninė gamtinių dujų rinka Lietuvoje yra maža. Joje prekyba vyksta tik tarp tų gamtinių dujų įmonių, kurios vykdo skirstymo ir tiekimo veiklas konkrečiuose Lietuvos regionuose. Prekybos tarp didmeninių gamtinių dujų vartotojų nebuvo. 2011 m. I ketv. didmeninėje rinkoje parduota 2,97 mln. m³ gamtinių dujų, t.y. 15,1 proc. arba 0,53 mln. m³ mažiau nei 2010 m. I ketv. (5 pav.). Vertine išraiška tai sudarytų 3,317 mln. Lt arba 1 proc. mažiau nei 2010 m. I ketv.

5 pav. Gamtinių dujų didmeninės rinkos dalyviai

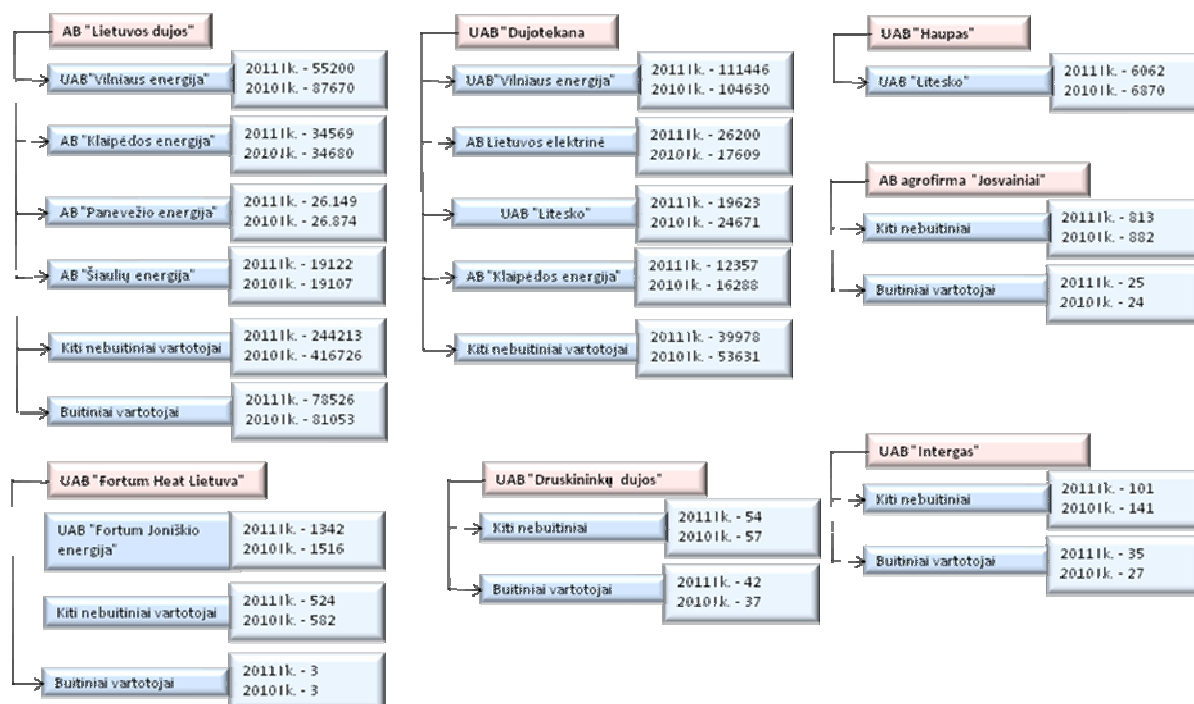
Šaltinis: Komisija

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2011 m. I ketv. Lietuvoje buvo 555.073 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš jų 549.229 tūkst. buitinių ir 5.844 tūkst. nebutinių vartotojų. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 tiekimo įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB Fortum „Joniškio energija“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ bei UAB „Intergas“.

2011 m. I ketv. šalies mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje buvo parduota 676,4 mln. m³ dujų, t. y. 24,3 proc. mažiau (217 mln. m³) nei 2010 m. I ketv. Mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje du tiekėjai užima virš 98 proc. dujų tiekimo rinkos. Tai AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“. Visos kitos dujų tiekimo įmonės kartu užima 1,35 proc. nuo iš viso parduoto dujų kiekio. Mažmeninėje rinkoje dalyvaujančių Lietuvos dujų įmonių parduodamų dujų kiekiai (rinkos dalys) pateikiami 6 pav.

6 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra, 2011 m. I ketv.

Šaltinis: Komisija

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje struktūriniu vertinimu buitiniams vartotojams tenkanti tiekimo dalis 2011 m. I ketv. padidėjo iki 11,6 proc. (2010 m. I ketv. – 9,1 proc.). Šį segmento didėjimą sąlygojo ženkliai sumažėjęs nebutinių vartotojų nupirktas dujų kiekis mažmeninėje tiekimo rinkoje. Atitinkamai struktūriniu vertinimu nebutinių vartotojų segmentas bendroje mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje sudarė 88,4 proc. ir buvo mažesnis negu 2010 m. I ketv. (90,9 proc.).

Buitinių vartotojų segmentas:

Gamtines dujas buitiniams vartotojams mažmeninėje tiekimo rinkoje tiekė 5 dujų įmonės. 2011 m. I ketv. buitinių vartotojų skaičius sudarė 549 tūkst. vartotojus ir, palyginus su 2010 m. I ketv., padidėjo 0,37 proc.

Buitiniai vartotojai per 2011 m. I ketv. suvartojo 78,6 mln. m³ dujų, t. y. 3,1 proc. mažiau negu 2010 m. I ketv. (11 lentelė). Vertine išraiška buitiniai vartotojai 2011 m. I ketv. sumokėjo 11,9 mln. Lt arba 17,6 proc. daugiau negu 2010 m. I ketv. Išaugusį pajamų ir buitinių vartotojų lygį nulėmė padidėjusi gamtinių dujų importo kaina buitiniams vartotojams.

Buitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. I ketv., kaip ir 2010 m. I ketv., užima AB „Lietuvos dujos“, kurios šiems vartotojams patiekia 99,87 proc. iš viso mažmeninėje rinkoje parduodamų dujų kiekio.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių buitiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis		
	2010 k	2011 k	%	2010 k	2011 k	%	2010 k	2011 k	% punktai
AB „Lietuvos dujos“	81.053	78.526	-3,12	67.753	79.649	17,56	99,89%	99,87%	-0,02
UAB „Fortum Heat Lietuva“	3	3	0,00	3,087	3,085	-0,06	0,00%	0,00%	0
UAB „Druskininkų dujos“	37	42	13,51	11,9	13,31	11,85	0,05%	0,05%	0
AB agrofirma „Josvainiai“	24	25	4,17	22	27	22,73	0,03%	0,03%	0
UAB „Intergas“	27	35	29,63	21,6	34	57,41	0,03%	0,04%	0
Iš viso:	81.144	78.631	-3,10	67.811	79.726	17,57	100,00%	100,00%	-

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams, gamtines dujas mažmeninėje rinkoje tiekia 7 tiekimo įmonės. Nebuitinių vartotojų skaičius 2011 m. I ketv. sudarė 5.844 ir liko tame pačiame lygyje kaip ir 2010 m. I ketv.

Nebuitiniai vartotojai per 2011 m. I ketv. nupirko 597,7 mln. m³ dujų, t. y. 26,4 proc. mažiau negu 2010 m. I ketv. (12 lentelė). Vertine išraiška nebutiniai vartotojai 2011 m. I ketv. už dujas sumokėjo 577,46 mln. Lt arba 16 proc. mažiau negu 2010 m. I ketv. (687,5 mln. Lt).

Nebuitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. I ketv., kaip ir 2010 m. I ketv., užima AB „Lietuvos dujos“. Tačiau, palyginus su 2010 m. I ketv., nebutinių vartotojų segmento dalis, tenkanti AB „Lietuvos dujos“, sumažėjo 8,6 procentiniais punktais – nuo 72 iki 63,5 proc. UAB „Dujotekana“ tenkanti nebutinių vartotojų segmento dalis per metus padidėjo 8,4 procentiniais punktais – nuo 27 iki 35 proc. UAB „Haupas“ dalis mažmeninėje tiekimo rinkoje padidėjo 0,16 procentinio punkto. Kitų dujų tiekėjų užimama segmento nebutiniams vartotojams dalis taip pat didėjo, tačiau įvertinus patiektą dujų kiekį absoliutine išraiška, šių įmonių užimama tiekimo nebutiniams vartotojams mažmeninės rinkos dalis yra labai nežymi.

12 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių nebutiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis		
	2010 I k	2011 I k	%	2010 I k	2011 I k	%	2010 I k	2011 I k	% punktai
AB „Lietuvos dujos“	585.057	379.253	-35,18	491.298	365.331	-25,64	72,06%	63,45%	-8,6
UAB „Dujotekana“	216.829	209.604	-3,33	185.791	202.013	8,73	26,71%	35,07%	8,36
UAB „Haupas“	6870	6062	-11,76	7142	6970	-2,41	0,85%	1,01%	0,16
UAB „Fortum Heat Lietuva“	2098	1866	-11,06	2331	2219	-4,80	0,26%	0,31%	0,05
UAB „Druskininkų dujos“	57	54	-5,26	1,41	1,12	-20,57	0,01%	0,01%	0
AB agrofirma „Josvainiai“	882	813	-7,82	815,8	828,223	1,52	0,11%	0,14%	0,03
UAB „Intergas“	141	101	-28,37	122,3	97,9	-19,95	0,02%	0,02%	0
Iš viso:	811.934	597.753	-26,38	687.502	577.461	-16,01	100,00%	100,00%	-

Nuo 2007 m. liepos 1 d. visi gamtinių dujų vartotojai yra laisvieji, t. y. gali pasirinkti tiekėją. Norėdami pirkti dujas, jie privalo prieš du mėnesius iki kalendorinių metų pradžios dujų tiekimo įmonei pateikti paraišką. Vartotojas turi iš anksto, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki dujų tiekimo pradžios, pateikti prašymą tiekimo įmonei dėl tiekimo (pirkimo – pardavimo) sutarties sudarymo. Tiekimo įmonė, įvertinusi, ar įmanoma patenkinti prašomą dujų kiekio poreikį, per 14 kalendorinių dienų nuo vartotojo prašymo gavimo dienos praneša vartotojui apie visišką ar dalinį prašomo dujų kiekio patvirtinimą arba atsisakymą patenkinti prašymą. Atsisakymas patenkinti prašymą turi būti objektyvus, nediskriminuojantis ir motyvuotas. Apie atsisakymą patenkinti prašymą turi būti informuojama Komisija.

Nors dujų tiekimo rinka Lietuvoje yra pilnai atverta, tačiau 2011 m. I ketv. vartotojų, keitusių tiekėją mažmeninėje rinkoje, nebuvo.

4.4. Tiekimo veiklos investicijos

Investicijos gamtinių dujų tiekimo rinkoje 2011 m. I ketv. sudarė 13,02 tūkst. Lt, t. y. 23 proc. daugiau nei 2010 m. I ketv., kai buvo investuota 10,5 tūkst. Lt. Investicijos pagal įmones pateiktos 13 lentelėje.

13 lentelė. **Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt.**

Tiekėjas	2010 m. I ketv.	2011 m. I ketv.
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,5	0,018
UAB „Dujotekana“	10	
AB „Lietuvos dujos“		13
Iš viso:	10,5	13,018